

Αριθμός 3121 /2013
ΤΟ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Συγκροτήθηκε από τον Ειρηνοδίκη Αθηνών Αθανάσιο Πολυζόπουλο, τον οποίο όρισε η Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διοικήσεως του Ειρηνοδικείου Αθηνών, με την παρουσία του Γραμματέως Γεωργίου Γκοντίκα.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 19/2/2013 για να δικάσει την παρακάτω υπόθεση μεταξύ:

Της ανακόπτουσας:
από την πληρεξούσια δικηγόρο

Της καθης η ανακοπή: της εδρεύουσας στην Αθήνα ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία νόμιμα εκπροσωπούμενης, που εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο της.

Η ανακόπτουσα με την από 5/4/2012 ανακοπή τακτικής διαδικασίας, που κατατέθηκε με αύξοντα αριθμό 1910/2012 ζήτησε, όσα αναφέρονται σ' αυτή.

Για τη συζήτηση της ανακοπής ορίστηκε η δικάσιμος, που αναφέρεται στην αρχή της αποφάσεως αυτής και μετά την εκφώνηση της υπόθεσης από τη σειρά του οικείου πινακίου, το δικαστήριο αφού,

"Άκουσε όσα περιέχονται στα πρακτικά.

Μελέτησε τη δικογραφία.

Σκέφτηκε σύμφωνα με το νόμο

Με την ανακοπή που κρίνεται και για τους λόγους, που αναφέρονται σ' αυτή, διώκεται η ακύρωση της με αριθμό 8177/2012 διαταγής πληρωμής του δικαστηρίου αυτού διότι το επιτασσόμενο με την ανακοπόμενη ποσό αφορά παράνομες χρεώσεις και τόκους. Η ανακοπή αυτή έχει ασκηθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα, όπως προκύπτει από τα προσκομιζόμενα έγγραφα, αρμόδια φέρεται για συζήτηση στο δικαστήριο αυτό, κατά την τακτική διαδικασία, εφόσον η επίδικη διαφορά δικάζεται κατά τη διαδικασία αυτή [άρθρο 632 Κ.Πολ.Δ.] και πρέπει να ερευνηθεί ως προς τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα των λόγων της, μετά την καταβολή των νομίμων τελών συζητήσεως και την προείσπραξη των δικηγορικών αμοιβών.

Σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ υπ' αρ'θ. 2286/28-1-1994 πού εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθ. 1 του Ν. 1266/1982 σχετικώς με τα καταναλωτικά δάνεια και τα χρεωστικά υπόλοιπα λογαριασμών πιστωτικών δελτίων τα επιτόκια καθορίζονται ελεύθερα από τα πιστωτικά ίδρυμα με την επιφύλαξη όμως των διατάξεων περί ελαχίστων ορίων επιτοκίων χορηγήσεων που τυχόν ισχύουν. Τα τραπεζικά επιτόκια είναι σήμερα κατά κανόνα ελευθέρως διαπραγματεύσιμα και το ισχύον γι' αυτά καθεστώς δεν συνοδεύεται από τη θέσπιση ανωτάτων ορίων. Η επέμβαση του νομοθέτη περιορίζεται στη ρύθμιση των εξωτραπεζικών μόνο επιτοκίων. Εξάλλου τα εξωτραπεζικά επιτόκια παρά τον περιορισμό τους στις εξωτραπεζικές συναλλαγές δεν παύουν να έχουν γενικότερη κοινωνικοοικονομική σημασία και ν' αφορούν και τις τραπεζικές συμβατικές σχέσεις. Ο κοινωνικός και οικονομικός σκοπός του δικαιώματος στην ελεύθερη διαμόρφωση των τραπεζικών επιτοκίων είναι η συμπίεση τους κάτω από τα όρια των εξωτραπεζικών. Ετοι η συμφωνία για επιτόκια που υπερβαίνουν τα ονώτατα αυτά όρια δεν παύει να απαγορεύεται από το νόμο (ΑΚ 281). Ενώπιο των ανωτέρω γενικός όρος που επιτρέπει στην τράπεζα να καθορίζει εκάστοτε συμβατικό τόκο με τον οποίο θα χρεώνεται ο λογαριασμός του πελάτη στις περιπτώσεις τημηματικών εξοφλήσεων (καταβολών σε δόσεις) είναι καταχρηστικός και συνεπώς άκυρος λόγω αντιθέσεώς του στο άρθ. 2 παρ.7 περ. ια' του Ν. 2251/1994 όταν δεν καθορίζονται κρυπήρια ειδικά εκ των προτέρων

και εύλογα για τον καταναλωτή-πελάτη. Σύμφωνα επίσης με το άρθρο 295 περ. α' ΑΚ, αν οφείλεται τόκος από δικαιοπραξία χωρίς να ορίζεται το ποσοστό του, ισχύει ο νόμιμος τόκος. Για τα χρεωστικά υπόλοιπα λογαριασμών πιστωτικών καρτών δεν υφίσταται νόμιμα καθοριζόμενος δικαιοπρακτικός τόκος. Γι' αυτό και η 2286/28-1-1994 Πράξη Διοικητή Τράπεζας Ελλάδος, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 1 του ν. 1266/1982, όρισε ότι, "τα επιτόκια καθορίζονται ελεύθερα από τη δανείστρια Τράπεζα, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί ελαχίστων ορίων επιποκίων χορηγήσεων που εκάστοτε ισχύουν". Επομένως, ο άνω συμβατικός τόκος που θα καθορίζεται εκάστοτε από την Τράπεζα και με τον οποίο θα χρεώνεται ο λογαριασμός του κατόχου κάρτας, σε περίπτωση τμηματικών εξοσολήσεων, δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ισχύοντα κάθε φορά νόμιμο τόκο. Με βάση τις παραδοχές αυτές σε σχέση με τον διαληφθέντα γενικό όρο, είναι καταχρηστικός ο όρος του ΓΟΣ που επιτρέπει στην προμηθεύτρια κατά την έννοια του νόμου τράπεζα να προσδιορίζει οποτεδήποτε συμβατικό τόκο χωρίς να είναι εκ των προτέρων γνωστά στον καταναλωτή-πελάτη κριτήρια ειδικά και εύλογα πράγμα που οδηγεί στη διάψευση των τυπικών και δικαιολογημένων προσδοκιών του πελάτη ως προς την εξέλιξη της συναλλακτικής σχέσεως με την τράπεζα. Παραβιάζεται έτσι από την τράπεζα η βαρύνουσα αυτήν υποχρέωση σαφήνειας και διαφάνειας του σχετικού ΓΟΣ χωρίς να εξετάζεται αν η πρακτική εφαρμογή του όρου αυτού από τη τράπεζα έχει οδηγήσει πράγματι σε ανεπιεική για τους καταναλωτές επιτόκια. (ΑΠ.1219/2001, ΔΕΕ 2001) Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, οι όροι της σύμβασης της κάρτας που επιτρέπουν στην καθής να χρεώνει υπέρμετρα ποσά τόκων υπολογίζοντας αυτά με επιτόκια ανώτερα των εξωτραπεζικών, είναι ακυροί. Υποχρεούται δε η καθής να εφαρμόσει κατά τους υπολογισμούς των τόκων (εκτοκισμούς), κατ' ανώτατο όριο, τα εκάστοτε ισχύσαντα εξωτραπεζικά επιτόκια.

Από τα έγγραφα που οι διάδικοι επικαλούνται και προσκομίζουν και απ' όσα συνομολογούνται, απεδείχθησαν κατά την κρίση του Δικαστηρίου τα εξής: Με αίτηση της καθης και με βάση τα αναφερόμενα σε αυτήν έγγραφα εκδόθηκε σε βάρος της αιτούσας η με αριθμό 8177/2012 Διαταγή Πληρωμής του Ειρηνοδικείου Αθηνών, με την οποία η αιτούσα διατάσσεται να καταβάλλει στην καθης το ποσόν των € 10.992,22, πλέον τόκων και λοιπών δαπανών και εξόδων. Η παραπάνω διαταγή πληρωμής βασίστηκε στην από 26/4/2000 αίτηση - σύμβαση χορήγησης πιστωτικής κάρτας «EUROBANK VISA» που υπέβαλε η αιτούσα στην καθης και δυνάμει της οποίας της χορηγήθηκε η με αριθμό 4792 7305 6071 9011 πιστωτική κάρτα. Σύμφωνα με την αίτηση έκδοσης της διαταγής πληρωμής η καθης κατήγγειλε την παραπάνω σύμβαση με την από 13/4/2011 εξώδικη καταγγελία που επιδόθηκε στην αιτούσα την 3/5/2011.

Στις 26-4-2000, ημερομηνία υπογραφής της προδιατυπωμένης αίτησης-σύμβασης χορήγησης της επιδικής πιστωτικής κάρτας, το επιτόκιο της κάρτας EUROBANK VISA ορίστηκε μονομερώς από την καθης, χωρίς να γίνει αντικείμενο διαπραγμάτευσης, αφού δεν υπάρχει ούτε υπογραφή στην προδιατυπωμένη σύμβαση, σε 24,7% ετήσιο κυμαινόμενο συμπεριλαμβανομένης εισφοράς ν. 128/75 περί 1,20%, πλέον ΕΦΤΕ 3%, πλέον 5% χρεώσεων για υπέρβαση του πιστωτικού ορίου, πλέον ετήσιας συνδρομής (ΓΟΣ 9 της σύμβασης), επομένως το Συνολικό Ετήσιο Πραγματικό Επιτόκιο ήταν μεγαλύτερο. Την ίδια ημέρα, το δικαιοπρακτικό επιτόκιο ήταν μόνιμα πολύ υπέρτερο του δικαιοπρακτικού. Συγκεκριμένα: Από 26/04/2000 έως 28/06/2000 επιτόκιο 14,50% (Ν.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 2.9/06/2000 έως 05/09/2000 επιτόκιο 14,00% (Ν.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 06/09/2000 έως 14/11/2000 επιτόκιο 13,25% (Ν.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 15/11/2000 έως 28/11/2000 επιτόκιο 12,75% (Ν.2842 Αρ.3

20 φύλλο της υπ' αρ. 3 ΙΩΝ /2013 απόφασης Ειρηνοδικείου Αθήνας
(Διαδικασία Τακτική)

Παρ.2), από 29/11/2000 έως 12/12/2000 επιτόκιο 12,25% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 13/12/2000 έως 26/12/2000 επιτόκιο 11,50% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 27/12/2000 έως 10/05/2001 επιτόκιο 10,75% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 11/05/2001 έως 30/08/2001 επιτόκιο 10,50% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 31/06/2001 έως 17/09/2001 επιτόκιο 10,25% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 18/09/2001 έως 08/11/2001 επιτόκιο 9,75% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 09/11/2001 έως 05/12/2002 επιτόκιο 9,25% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 06/12/2002 έως 06/03/2003 επιτόκιο 8,75% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 07/03/2003 έως 05/06/2003 επιτόκιο 8,50% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 06/06/2003 έως 05/12/2005 επιτόκιο 8,00% (ΔΣ ΕΚΤ της 5/6/2003), από 06/12/2005 έως 07/03/2006 επιτόκιο 8,25% (ΔΣ ΕΚΤ 5.12.2005), από 08/03/2006 έως 14/06/2006 επιτόκιο 8,50% (ΔΣ ΕΚΤ της 7/3/2006), από 15/06/2006 έως 08/08/2006 επιτόκιο 8,75% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 09/08/2006 έως 10/10/2006 επιτόκιο 9,00% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 11/10/2006 έως 12/12/2006 επιτόκιο 9,25% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 13/12/2006 έως 13/03/2007 επιτόκιο 9,50% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 14/03/2007 έως 12/06/2007 επιτόκιο 9,75% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 13/06/2007 έως 08/07/2008 επιτόκιο 10,00% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 09/07/2008 έως 07/10/2008 επιτόκιο 10,25% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 08/10/2008 έως 08/10/2008 επιτόκιο 9,75% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 09/10/2008 έως 10/11/2008 επιτόκιο 9,25% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 11/11/2008 έως 09/12/2008 επιτόκιο 8,75% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 10/12/2008 έως 10/03/2009 επιτόκιο 8,00% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 11/03/2009 έως 07/04/2009 επιτόκιο 7,50% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 08/04/2009 έως 12/05/2009 επιτόκιο 7,25% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 13/05/2009 12/04/2011 επιτόκιο 6,75% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 13/04/2011 έως 12/07/2011 επιτόκιο 7,00% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 13/07/2011 έως 08/11/2011 επιτόκιο 7,25% επιτόκιο (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), από 09/11/2011 έως 13/12/2011 επιτόκιο 7,00% (N.2842 Αρ.3 Παρ.2), και τέλος από 14/12/2011 έως σήμερα επιτόκιο 6,75%. Το επιτόκιο υπερημερίας ορίζεται 2 μονάδες πάνω του εκάστοτε ισχύοντος επιτοκίου.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι υπερβάσεις των δικαιοπρακτικών επιτοκίων από τα επιτόκια της πίστωσης ήταν μόνιμα της τάξης των 11-12 εκατοστιαίων μονάδων περισσότερο από το εκάστοτε ισχύον δικαιοπρακτικό, με αποτέλεσμα το κατάλοιπο του λογαριασμού και το ποσό της προσβαλλόμενης διαταγής πληρωμής να περιλαμβάνουν ποσά τόκων κατά πολύ μεγαλύτερα των νομίμων. Για όλους αυτούς τους λόγους, η απαίτηση της καθής για καθένα επί μέρους ποσό από τα ποσά τόκων δεν γεννήθηκε ποτέ, διότι τα καταχωριθέντα στους λογαριασμούς ποσά τόκων κεφαλαίου, τόκων υπερημερίας κεφαλαίου, τόκων τόκων υπερημερίας, τόκων επί φόρων, φόρων επί φόρων τόκων επί προμηθειών και ανατοκισμούς αυτών έχουν υπολογισθεί με παράνομα επιτόκια, ανώτερα των εξωτραπεζικών-δικαιοπρακτικών επιτοκίων, που είναι τα μόνα θεμιτά, και όλα τα ανωτέρω σχετικά ποσά χρεώσεων χρήζουν αναμορφώσεως στα όρια των εξωτραπεζικών επιτοκίων. Η απαίτηση αυτή της καθής είναι μη νόμιμη, διότι έχει υπολογισθεί με βάση παράνομους και άκυρους όρους καθώς και παρανόμων επιτοκίων. Η προσβαλλόμενη διαταγή πληρωμής έχει εκδοθεί για παράνομη απαίτηση και για τον λόγο αυτό πρέπει να ακυρωθεί.

Επίσης, σύμφωνα με τον όρο 18 της αίτησης-σύμβασης, η Τράπεζα δικαιούται να τροποποιεί μονομερώς την παρούσα σύμβαση μόνο για σπουδαίο λόγο. Ως τροποποίηση δεν θεωρείται η αλλαγή του συμβατικού επιτοκίου ή των στοιχείων κόστους και επιβαρύνσεων της κάρτας, τα οποία είναι σύμφωνα με τη σύμβαση μεταβλητά ή κυμαινόμενα». Ο όρος αυτός, που συνιστούσε γενικό όρο συναλλαγών της

καθ ης, καθώς ίσχυε για απροσδιόριστο αριθμό πελατών της, με τους οποίους αυτή συναλλασσόταν, και δεν αποτελούσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης, είναι καταχρηστικός με βάση το άρθρο 281 Α.Κ., καθώς και το άρθρο 2 παρ. 6 και 7 εδ. Ια Ν. 2251/94 (Α.Π. 1219/2001, ΕφΑΘ 5253/2003, ΠολΠρωτΑΘ 961/2007), εφόσον δίνει τη δυνατότητα στην καθ ης να διαμορφώνει μονομερώς το επιτόκιο ως κυμαινόμενο, δίχως να δεσμεύεται στη σύμβαση με ειδικά κριτήρια εύλογα για τον καταναλωτή. Ο Άρειος Πάγος, ως άνω, με επίκληση της αρχής της διαφάνειας, και ιδιαίτερα του εδαφίου ια' της παρ. 7 άρθρου 2 ν. 2251/94 έχει κρίνει καταχρηστικό όρο σύμβασης πιστωτικής κάρτας με το ίδιο περιεχόμενο «που επιτρέπει στην τράπεζα να καθορίζει εκάστοτε συμβατικό τόκο με τον οποίο θα χρεώνεται ο λογαριασμός πελάτη στις περιπτώσεις τμηματικών εξοφλήσεων. Ο όρος είναι καταχρηστικός γιατί εμφανίζει αοριστία αφού επιτρέπει στην προμηθεύτρια κατά την έννοια του νόμου τράπεζα να προσδιορίζει οποτεδήποτε συμβατικό τόκο χωρίς να είναι εκ των προτέρων γνωστά στον καταναλωτή πελάτη κριτήρια ειδικά και εύλογα, πράγμα που οδηγεί στη διάψευση των τυπικών και δικαιολογημένων προσδοκιών του πελάτη ως προς την εξέλιξη της συναλλακτικής σχέσεως προς την τράπεζα. Παραβιάζεται έτσι από την τράπεζα η βαρύνουσα αυτή υποχρέωση σαφήνειας και διαφάνειας του σχετικού ΓΟΣ»

Εφόσον, λοιπόν, συμφωνήθηκε το επιτόκιο να είναι κυμαινόμενο, θα έπρεπε τούτο να αναπροσαρμόζεται με βάση εύλογα για τον καταναλωτή κριτήρια, ώστε έτσι ερμηνευόμενος ο όρος να αρθεί ή να αποτραπεί η καταχρηστικότητα. Τέτοιο δε κριτήριο μπορεί να είναι μόνο η αναφορά σε ένα επιτόκιο που αντανακλά το κόστος της πιστωσης για την τράπεζα, ήτοι το κόστος που έχει γι' αυτή το χρήμα που δανείζει, καθώς οι μεταβολές στο κόστος του χρήματος είναι αυτές που δικαιολογούν τη συμφωνία για κυμαινόμενο επιτόκιο. Η διαμόρφωση του κυμαινόμενου επιτοκίου κατ' αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζει το σταθερό κέρδος της τράπεζας καθώς αυτή ενσωματώνει στο επιτόκιο οποιαδήποτε μεταβολή στο κόστος του χρήματος για την τράπεζα, ο δε δανειολήπτης μπορεί να έχει σε περίπτωση βελτίωσης των συνθηκών χρηματοδότησης το αντίστοιχο όφελος από τη μείωση του χρήματος για την τράπεζα. Παρά το γεγονός όμως, ότι κατά τη διάρκεια λειτουργίας της σύμβασης το κόστος του χρήματος για την καθ ης μειώθηκε, αυτή δεν προέβη σε αντίστοιχη μείωση του επιτοκίου της σύμβασης. Ειδικότερα, το επιτόκιο των πράξεων αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μειώθηκε από 4,25% σε 3,75% την 15.10.2008, σε 3,25% την 12.11.2008, σε 2,50% την 10.12.2008 και σε 2,00% την 21.01.2009. Επομένως, η καθ ης όφειλε να προβεί σε αντίστοιχη μείωση του επιτοκίου κατά τις ημερομηνίες αυτές, πράγμα στο οποίο δεν προέβη. Ανάλογα είναι τα συμπεράσματα και αν εκλάβει κανείς ως κριτήριο αναπροσαρμογής του επιτοκίου το διατραπεζικό επιτόκιο euribor, το οποίο μειώθηκε από 5,11% που ανερχόταν τον Οκτώβριο του 2008, σε 4,24% το Νοέμβριο του 2008 και σε 3,29% το Δεκέμβριο του 2008. Ωστόσο, η καθής δεν προέβη στην αναπροσαρμογή του επιτοκίου, σύμφωνα με τα παραπάνω, όπως είχε υποχρέωση, μειώνοντας ισόποσα το επιτόκιο, κατά το ύψος που μειωνόταν το διατραπεζικό επιτόκιο, ήτοι το κόστος που είχε το χρήμα γι' αυτή. Αντίθετα, σε σύγκριση με το επιτόκιο κατά τη σύναψη της σύμβασης, το αύξησε, κατά παράβαση της συμφωνίας για κυμαινόμενο επιτόκιο, στα ίδια επίπεδα, ενώ το κόστος του χρήματος έπεφτε, με αποτέλεσμα η καθ ης να αξιώνει και τόκους τους οποίους δεν δικαιούται. Συνεπώς, η διαταγή πληρωμής πρέπει να ακυρωθεί, καθώς με τη διαταγή πληρωμής αξιώνονται τόκοι που δεν οφείλονται, η ανακοπή πρέπει να γίνει δεκτή ως βάσιμη κατά την ουσιαστική της πλευρά, όπως αναφέρεται στο διατακτικό, να ακυρωθεί η ανακοπομένη διαταγή πληρωμής και η συναφής επιταγή προς εκτέλεση και να επιβληθεί στην καθ ης η ανακοπή η δικαστική δαπάνη της ανακόπτουσας λόγω της νίκης της (176ΚπολΔ).

3ο φύλλο της υπ' αρ. 3121 /2013 απόφασης Ειρηνοδικείου Αθήνας
(Διαδικασία Τακτική)

20

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δικάζει με παρόντες τους διαδίκους.
Δέχεται την ανακοπή.

Ακυρώνει την υπ' αρ 8177/2012 διαταγή πληρωμής του Ειρηνοδικείου Αθήνας.
Επιβάλλει στην καθ ης η ανακοπή την δικαστική δαπάνη της ανακόπουσας που ορίζει στο ποσό των τετρακοσίων (400) ευρώ.

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 11 | 7 | /2013.

Ο ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΗΣ

Αθανάσιος Πολυζόπουλος

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γεώργιος Γκοντίκας